

„o mare reformă constructivă, educativă și întăritoare a elementului românesc”¹.

Reorganizat de câteva ori pe parcursul celor aproape patru ani de existență, în esență menirea acestui organism nu s-a schimbat: a centralizat întreaga activitate de românilor, condus și supravegheat lucrările pentru luarea în primire a bunurilor evreiești trecute în patrimoniul statului; a administrat provizoriu aceste bunuri; a distribuit și lichidat bunurile evreiești, după normele stabilite de lege.

În relațiile cu populația evreiască, Centrul Național de Românilor s-a afirmat ca un organism represiv, polițienesc, cu drepturi discreționare asupra proprietăților evreiești; își întemeia activitatea pe administratori și gărani și recurgea masiv la serviciile unor denunțatori plătiți față de evrei. Despre comportamentul abuziv al Centrului Național de Românilor arunca pe evrei iar al timpului declară următoarele: „Ministerul românizării arunca pe evrei în stradă și le lua casele și lucrurile personale. Depozitele Ministerului erau umplute până la refuz cu averile evreilor, miniștrii înșiși își făceau averi de milioane”².

Ca instituție ce administra bunurile expropriate ale evreilor, C.N.R. devenea rentabil pentru stat, aducând un venit anual de peste două miliarde lei, sumă ce provenea din arendarea și închirierea bunurilor expropriate.

Din prevederile Decretului – Lege nr. 231, din 2 februarie 1944, referitoare la modul de repartizare a încasărilor realizate de Centrul Național de Românilor, rezultă rolul care s-ar fi atribuit acestui organism dacă țările Axei căștigau războiul. Din veniturile provenite prin valorificarea bunurilor luate de la evrei Centrul Național de Românilor trebuia să realizeze un fond special pentru opera de colonizare a românilor în zonele cucerite pe teritoriul Uniunii Sovietice.

¹ Raportul d-lui ministru de Stat, Mihai Antonescu către conducătorul statului român și președintele al Consiliului de Miniștri pentru motivarea Decretului – lege de înființare a Centrului Național de Românilor. Publicat în *Legislația antievreiască*, p. 134.
² Din procesul-verbal al interogatoriului arestatului Lecca Radu Dumitru, Moscova, 23 iulie 1945 în *Lotul Antonescu în ancheta Smers, Moscova, 1944 – 1946*. Documente din arhiva FSB. Ediție îngrijită și studiu introductiv de Radu Ioanid. Traducerea documentelor din limba rusă de Radu Pârâuță, Edit. Polirom, Iași, 2006, (în continuare *Lotul Antonescu*), p. 382.